

**This is an electronic reprint of the original article.
This reprint *may differ* from the original in pagination and typographic detail.**

Author(s): Martin, Anne

Title: Luova kirjoittaminen opettajan ammatillisen kehittymisen välineenä

Year: 2017

Version:

Please cite the original version:

Martin, A. Luova kirjoittaminen opettajan ammatillisen kehittymisen välineenä.
Ruusuipuiston uutiset, (4). <https://peda.net/jyu/ruusuipuisto/uutisarkisto/4-2017/3>

All material supplied via JYX is protected by copyright and other intellectual property rights, and duplication or sale of all or part of any of the repository collections is not permitted, except that material may be duplicated by you for your research use or educational purposes in electronic or print form. You must obtain permission for any other use. Electronic or print copies may not be offered, whether for sale or otherwise to anyone who is not an authorised user.

Luova kirjoittaminen opettajan ammattillisen kehittymisen välineenä

Kirjoittaminen on monille luonteva tapa purkaa tunteita ja organisoida päänsisäistä sekamelskaa. Omista kokemuksista ja tunteista kirjoittaminen auttaa selkeyttämään ajatuksia ja tarkastelemaan omaa elämää eri näkökulmista. Peruskoulun opettajan hektisessä arjessa tilaa luovalle ilmaisulle on kuitenkin vähän, ja kynnys kirjoittamisen aloittamiselle voi olla korkea. Ope kirjoittaa -ryhmässä opettajat löysivät ajan ja paikan luovalle kirjoittamiselle.

Kirjoittaminen opettajan ammatillisen kehittymisen tukena

Yhteiskunnan ja koulumaailman murroksessa opettajilta vaaditaan joustavuutta, uuden oppimista ja oman ammatti-identiteetin tarkastelua ja työstämistä.

Opetussuunnitelmauudistusta koskevassa julkisessa keskustelussa korostuvat teknologia, ohjelmoinnin lisääminen ja digitaitojen kehittämisen edellytykset, mutta teknologia on vain yksi osa muutosta. Nykypäivän koulussa tulee perusopetuksen opetussuunnitelman mukaan tukea ja kehittää muun muassa luovaa ajattelua, itsetuntemusta ja monipuolista ilmaisutaitoa. Luova ajattelu on kansainvälisestäkin nostettu erääksi tulevaisuuden tärkeimmistä taidoista, jota peräänkuulutetaan jo tämän päivän työelämässä. Paitsi oppilaille myös opettajille tulisi tarjota mahdollisuuksia luovan ajattelun ja monipuolisten ilmaisutaitojen kehittämiseen. Yksi tapa tukea opettajien ammatillista kehittymistä on opettajien kirjoitusryhmätoiminta. Siinä luova omaelämäkerrallinen kirjoittaminen yhdistyy aitoihin kohtaamisiin vertaisten kanssa.

Mitä luova kirjoittaminen oikeastaan on? Nykykäsityksen mukaanhan kaikki kirjoittaminen on tavalla tai toisella luovaa. Luovalla kirjoittamisella tarkoitetaan yleensä kaunokirjallisia keinoja hyödyntävää kirjoittamista, kuten proosaa, runoutta ja draamaa, mutta myös esimerkiksi blogikirjoittaminen, päiväkirjat ja kirjeet kuuluvat luovan kirjoittamisen kenttään. Tässä tekstissä rajaan pois esimerkiksi akateemisen ja tietokirjoittamisen ja ammatti- sekä ohjekirjoittamisen. Tutkimusten mukaan luova kirjoittaminen on tehokas identiteettityön ja henkilökohtaisen kasvun väline. Sen avulla voimme tarkastella elämäämme läheltä ja kaukaa, eri suunnista ja kielen erilaisin keinoin. Parhaimmillaan luova kirjoittaminen tempaisee mukaansa nautinnolliseen flow-tilaan, jossa kirjoittajat kokevat voimakasta sisäisen motivaation, sitoutumisen, merkityksellisyyden ja oppimisen tunnetta. Luovien kirjoitusryhmien positiivisista vaikutuksista on saatu vahvaa näyttöä esimerkiksi hoito- ja kuntoutusalalla sekä koulutuksessa että asiakkaiden näkökulmasta. Myös esimerkiksi opettajankoulutuksessa hyödynnetään usein reflektioivia, omaan elämään pohjautuvia kirjoitustehtäviä. Suomessa opettajien kirjoitusryhmätoimintaa ei kuitenkaan ole juuri ollut, saati että sitä olisi tutkittu.

Luovaa ilmaisua ja aitoja kohtaamisia

Ope kirjoittaa -ryhmä on osa väitöskirjatutkimustani, jossa lähestyn opettajien ammatillista kehittymistä, opettajaidentiteettiä ja hyvinvointia luovan kirjoittamisen näkökulmasta.

Peruskoulun opettajille suunnattu luovan kirjoittamisen ryhmä kokoontui viime lukuvuoden aikana kirjoittamaan elämästään, luomaan uusia tarinoita ja keskustelemaan kirjoittamisen pedagogiikasta. Ryhmään osallistui heterogeeninen joukko opettajia, joita yhdisti halu löytää kirjoittamisen ilo ja sytyttää oma luova liekkinsä. Tapaamisissa lähestyttiin omaa elämää esimerkiksi runon, tarinan tai kirjeen muodossa aina lapsuusmuistoista tulevaisuuden haaveisiin. Opettajat kokeilivat monia tekstilajeja ja kirjoitusharjoituksia. He saivat myös palautetta teksteistään. Vaikka kirjoittamisen aikana hiljennettiin omien tekstien äärelle, oli vertaisuudella ja yhteisöllisyydellä myös tärkeä tehtävä ryhmässä. Opettajat jakoivat tekstejään, kokeilivat yhteisöllistä verkkokirjoittamista ja keskustelivat omista kirjoituskokemuksistaan sekä kirjoittamisen opettamisesta. Ryhmässä etsittiin uusia tapoja opettaa oppilaille luovaa kirjoittamista, pohdittiin arvioinnin kysymyksiä ja jaettiin pedagogisia ideoita. Ope kirjoittaa -ryhmän opettajat kertoivatkin soveltaneensa ryhmässä oppimiaan kirjoitusharjoituksia ja ideoita omaan opettamiseensa oppilaiden ikä- ja taitotason huomioiden.

Opettajille kirjoitusryhmät tarjoavat myös uusia näkökulmia kirjoittamisen pedagogiikkaan. Kirjoitusryhmässä epävarmakin kirjoittaja oppii keinoja, joiden avulla rohkaistua kirjoittamaan luovasti ja kokeilevasti. Näitä keinoja voi hyödyntää omassa opetuksessa ja siten madaltaa kirjoittamisen kynnyksiä oppilaille. Ammatillisen kehittymisen kannalta tämä tuntuikin nousseen Ope kirjoittaa -ryhmän tärkeimmäksi anniksi. Tutkimus- ja kokemustiedon karttuessa opettajien kirjoitusryhmätoimintaa voidaan kehittää edelleen ja tarjota laajalle joukolle opetusalan ammattilaisia. Lisäksi luovaa kirjoittamista voitaisiin jatkossa hyödyntää enemmän esimerkiksi opettajien täydennyskoulutuksessa, kuten vertaisryhmämentoroinnissa.

Anne Martin

[Anne Martin](#) tekee väitöskirjaansa [Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitoksella](#). Tutkimusryhmään kuuluvat myös professorit [Päivi Tynjälä](#) ([Koulutuksen tutkimuslaitos](#)) ja [Mirja Tarnanen](#) ([opettajankoulutuslaitos](#)). Anne on intohimoinen kirjoittaja, lukija ja laulaja. Hän on työskennellyt useissa opettajankoulutuksen kehittämistä ja opettajien ammatillista kehittymistä sekä hyvinvointia käsittelevissä tutkimushankkeissa. Tulevana lukuvuonna

Anne ohjaa opettajille ja opiskelijoille suunnattua kirjoittamispainotteista vertaismentorointiryhmää (ks. [verme.fi](#)).

Lähetä palautetta kirjoittajalle: anne.martin@jyu.fi

Kuvat: Martti Minkkinen